Quy định về chơi hụi

Cập nhật: 28-11-2011 14:50:04

Hụi (họ) là một trong những hình thức để huy động vốn, tương trợ trong nhân dân được Nhà nước thừa nhận và cho phép hoạt động. Bộ luật Dân sự đã dành hẳn một điều để quy định về vấn đề này.

> Chơi hụi có được phép không?

Theo quy định tại điều 479 BLDS "họ, hụi, biêu, phường (sau đây gọi chung là họ) là hình thức giao dịch về tài sản theo tập quán trên cơ sở thỏa thuận của một nhóm người tập hợp nhau lại cùng định ra số người, thời gian, số tiền hoặc tài sản khác, thể thức góp, lĩnh họ và quyền, nghĩa vụ của các thành viên…".

Để quy định cụ thể hơn về hoạt động của hình thức này, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 144/2006/NĐ-CP ngày 27/11/2006 về hụi, họ, biêu, phường. Nghị định này đã quy định rõ về quyền và nghĩa vụ của những người tham gia chơi họ.

Cụ thể, đối với hoạt động họ không lãi, theo điều 13, điều 14 Nghị định số 144/2006/NĐ-CP thì các thành viên có nghĩa vụ góp phần họ theo thỏa thuận cho chủ họ trong trường hợp có chủ họ hoặc cho thành viên được lĩnh họ; bồi thường thiệt hại cho những người tham gia họ, nếu vi phạm nghĩa vụ mà gây thiệt hại; các nghĩa vụ khác theo thỏa thuận. Trong trường hợp không có chủ họ thì thành viên được ủy quyền lập và giữ sổ họ có các nghĩa vụ theo quy định tại khoản 1 và khoản 5 điều 15 Nghị định này.

Nghị định này cũng quy định quyền những người tham gia chơi họ: "Khi đến kỳ mở họ, thành viên được lĩnh họ có quyền nhận các phần họ từ chủ họ hoặc các thành viên khác trong họ; bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của mình trong trường hợp quyền, lợi ích hợp pháp bị vi phạm; chuyển giao phần họ theo quy định tại các điều từ điều 309 đến điều 317 của Bộ luật Dân sự; ra khỏi họ theo thỏa thuận; yêu cầu chủ họ hoặc người giữ sổ họ cho xem sổ họ và cung cấp các thông tin liên quan đến họ; các quyền khác theo thỏa thuận".

Đối với hoạt động họ có lãi, những người tham gia chơi họ có nghĩa vụ "góp phần họ; trả lãi cho các thành viên khác khi được lĩnh họ; bồi thường thiệt hại cho những người tham gia họ nếu vi phạm nghĩa vụ mà gây thiệt hại; các nghĩa vụ khác theo thỏa thuận" khi tham gia họ đầu thảo và thêm nghĩa vụ "trả khoản hoa hồng cho chủ họ" nếu tham gia họ hưởng hoa hồng (Điều 20; Điều 25 Nghị định 144/2006/NĐ-CP).

Cùng với việc bảo đảm thực hiện các nghĩa vụ, những người tham gia họ có lãi có các quyền đưa ra mức lãi trong mỗi kỳ mở họ, trừ trường hợp quy định tại khoản 3 Điều 18 Nghị định này; hưởng lãi từ thành viên được lĩnh họ; các quyền theo quy định tại điều 14, điều 21 và điều 26 Nghị định 144/2006/NĐ-CP.

Như vậy, khi người tham gia chơi họ - dù ở hình thức nào - nếu đảm bảo các nghĩa vụ của mình cũng đều được Nhà nước bảo hộ những quyền và lợi ích hợp pháp.

Một trong những nghĩa vụ của chủ họ hay người được ủy quyền cầm giữ tiền họ là "giao các phần họ cho thành viên được lĩnh họ" quy định tại khoản 3 điều 15 Nghị định 144/2006/NĐ-CP. Do vậy, nếu những người này vi phạm nghĩa vụ thì phải có trách nhiệm "giao các phần họ đã thu được cho thành viên đó và bồi thường thiệt hại nếu có. Chủ họ phải trả lãi đối với các phần họ giao chậm theo mức lãi do các bên thỏa thuận, nếu không có thỏa thuận hoặc không thỏa thuận được thì áp dụng mức lãi suất cơ bản do Ngân hàng Nhà nước công bố tương ứng với thời gian giao chậm tại thời điểm giao các phần họ".

Trong trường hợp, "người cầm tiền đã cầm toàn bộ số tiền của những người tham gia bỏ trốn", ngoài trách nhiệm pháp lý mà người đó phải gánh chịu trước cơ quan Nhà nước, đối với những thành viên tham gia họ, thì những tài sản thu được sẽ được xử lý và trả cho các thành viên có quyền lĩnh họ để bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp của họ. Nếu số tài sản thu được không đủ để thực hiện nghĩa vụ thì giá trị tài sản thu được sẽ trả cho người có quyền lĩnh họ theo tỷ lệ phần tiền đã góp trên tổng số tiền mà các thành viên đã nộp trong một kỳ mở họ; phần không trả đủ sẽ bị coi là rủi ro của những người tham gia.

Luật sư **Nông Thị Hồng Hà**
Công ty Luật Hồng Hà
114 Phan Kế Bính, Ba Đình, Hà Nội